

Θεατρική Στήλη

«Έθνικό Θέατρο».

Beaumarchais «Οι Γάμοι του Φίγκαρο».

Οι «Γάμοι του Φίγκαρο», το δεύτερο μέρος της τριλογίας του Μπωμαρσαί, είναι από τις καλύτες κωμωδίες του 18ου αιώνας. Ένα σατυρικό έργο που καθρεφτίζει πιστά την εποχή της παρακμής στα πρόθυρα της Γαλλικής Έπαναστάσεως. Τη παγκόσμια φήμη του χρωστά το έργο αυτό, όπως και το προηγούμενό του «Κουρέις της Σεβίλλης», απ' ενός μὲν στη μουσική του Mozart και του Rossini που συνέθεσαν τις δμώνυμες όπερες, απ' άλλου στα κοινωνικά γεγονότα της εποχής εκείνης. Κυρίως χάρις σ' αυτά, οι «Γάμοι του Φίγκαρο» δημιούργησαν τόσο θόρυβο. Όταν τους πρωτοδιάβασε ο Λουδοβίκος 16ος είπε πώς «πρώτα θάπρεπε να πέσει η Βασίλισσα κ' έπειτα να παιχθούν». Παίχθηκαν ύστερα από πολλές ενέργειες, και στη 180 παράστασι συνέπεσε ή άλωσι της Βασίλλης. Πολλοί θέλησαν να δούν στον τύπο του Φίγκαρο, και σε μερικές θαρραλέες φράσεις του κατά της άριστοκρατίας, το πρόδρομο του Γάλλου επαναστάτη, και δε διάστασαν ν' ανιψώσουν τον χαριτωμένο κατεργάρη και έξυπνότατο καταφεριζή Beaumarchais στο ύψος του πρωτοπόρου αγωνιστού, που κατέφερε καιριο κτύπημα στο σαθρό προεπαναστατικό καθεστώς. «Ο Ναπολέων έλεγε ότι «ο Φίγκαρο ήταν ή επανάστασις ήδη εν δράσει». Άλλοι όμως είναι οι πρωτοπόροι που ήνοιξαν το δρόμο στο Beaumarchais. Ένας απ' αυτούς, ο Μολιέρος, είχε τολμήσει να βάλλει σε έργο του τη φράσι «Τί κάνετε στη ζωή σας για ν' αξίζετε τον τίτλο του εύγενούς;», και τα λόγια αυτά ειπώθηκαν στην αόστηρή αλλη

του Λουδοβίκου 14ου μπρος στους μεγαλύτερους τιτλούχους της Γαλλίας. Ο λεπτεπίλετος Marivaux «Προλήψεις» τιλοφορεί ένα έργο του ύπνοωόντας τη κοινωνική ιεραρχία. Ο Beaumarchais ύπηρεξε άπλούστατα ένας έξυπνος άνθρωπος, διάσημος άρριβίστας και καλός συγγραφέας. Δεν προσεγγίζει βέβαια το Μολιέρο, το μεγάλο πλάστη αιώων χαρακτήρων, ούτε έχει τη γαλλική φινέτσα του αναλυτικού Marivaux, συνεχίζει όμως το έργο των δύο αυτών, άντλώντας απ' τις ίδιες καθαρές Γαλλικές πηγές. Το έργο του καθρεφτίζει πιστά τη Γαλλική κοινωνία στα τέλη του 18ου αιώνας. Το «Φίγκαρο» του τόν φαντάστηκε βαθύτερο, πολυσυνθετώτερο, απ' ό,τι πράγματι είναι, παγκόσμιο αιώνιο τύπο. Ούσιαστικά δεν κατώρθωσε παρά να αποδώσει ένα τύπο της παρακμής, τον ίδιο τον έαυτό του.

Μαεστρικά γραμμένο το έργο αυτό, πλημμυρισμένο από σπινθηρόβολη εύφνία, σκορπίζει και σήμερα την άθάνατη δροσιά του γαλλικού πνεύματος.

Το ανέβασμα των «Γάμων του Φίγκαρο» δεν είναι από τις εύκολώτερες σκηνοθετικές εργασίες. Ο κ. Ροντήρης εργάστηκε εύσυνείδητα και δημιουργικά.

Στη σκηνογραφία μεταχειρίστηκε εν μέρει ριζικά, με παραβάν, μέσον όχι ιδεώδες, πάντως όμως οικονομικό, και ικανό να δημιουργήσει ελαφρό πλαίσιο κατάλληλο για το έργο. Ο ρυθμός της παραστάσεως ζητούσε σε μερικές στιγμές περισσότερη γοργότητα, και το κωμικό στοιχείο δε θάπρεπε να είχε πάσει μεγαλύτερη θέσι του σατυρικού. Οι ρόλοι έπιτήδεια μοιρασμένοι, βοήθησαν τους ήθοποιούς ν' αναδειξουν τις ικανότητές τους. Αν ήταν και ή πέμπτη πράξις περισσότερο προσεγμένη, το αποτέλεσμα θάταν άνωτερο. Τα κουςτούμια του κ. Φωκά ύπόδειγμα λεπτού γούστου και άρμονικων συνδυασμών. Η μετάφρασις του κ. Σημιριώτη θεατρική και έπιμελημένη. Για τη διεύθυνση της όρχήστρας και τα μιναλέτα ως μιλήσουν ειδικώτεροι. Σε μās έδωσαν την έντύπωση μαθητικών άσκήσεων, εκτός του κ. Γριμάνη και 1, 2 άκόμα μαθητριών του. Για τους ήθοποιούς δε μπορούμε να πούμε πώς ολοκληρώθηκε ή φιλότιμη προσπάθειά τους. Τέλεια άπόδοσι καθαράς Γαλλικής κωμωδίας είναι δυνατή μόνον από Γάλλους ήθοποιούς. Το «style» που πρωτοδημιούργησε ο Mauvaux και έγινε νόμος και παράδοσι στη Γαλλική σκηνή, βρίσκεται πολύ μακριά απ' την άτμόσφαιρα του Έλληνος ήθοποιού. Γι' αυτό μοιραίως ύπηρεχαν έλλείψεις δίπλα στις έπιτυχίες.

Ο κ. Δενδραμής ως Φίγκαρο, και ή κ. Μιράντα άπέδειξαν πόσο ζηλευτές ικανότητες έχουν, όταν τις δίνονται ρόλοι κατάλληλοι. Ο κ. Δενδραμής ήταν περισσότερο ο Φίγκαρο του «Κουρέως της Σεβίλλης» και λιγώτερο ο πολυσύνθετος των «Γάμων», έπαιξε όμως με νεανική σβελτωσόνη, με όλο το ήγιο που απαιτεί ο ρόλος. Η ύπερβολική κίνησις της κ. Μιράντας και τα πολλά ηηδήματα, αν και χαριτωμένα,

δὲν ἦταν τὸ καταλληλότερο μέσο γιὰ ν' ἀποδώσει τὴν ἐλαφριάδα ποὺ γυρεύει ἢ συμπτρέττα τῆς γαλλικῆς κωμωδίας. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἦταν χάρισμα ὀφθαλμῶν μὲ τὴν ἀνθισμένη ὀμορφιά της, καὶ τὸ γοργὸ ἔξυπνο παίξιμό της. Ἡ κ. Παξινοῦ στὸ ρόλο τῆς "precieuse", τοῦ παλιοῦ καιροῦ δὲν ἐνεσάρκωσε ἡ γυναικα γιὰ τὴν ὁποίαν ἓνα παλιὸ τραγοῖδι ἔλεγε ὅτι «ἡ αὔρα ποὺ περνᾷ δὲν τολμᾷ νᾶχει ἐλαφρότερο βῆμα» ἀπέδωσε ὅμως τὸ ρόλο της ἀπλᾶ καὶ ἀριστοκρατικά. Ἡ κ. Ρίτα Μυράτ, μὲ τὸ προσὸν τῆς ὀμορφῆς ἐμφανισεῶς της, ἦταν χαριτωμένη ὡς Χερουβεῖμ. Προτιμότερο θᾶταν ἂν ἀπήγγελε μὲ μουσικὴ ὑπόκρουση τὴ γνωστότατη ἄρια τοῦ Mozart, ἀφοῦ οἱ μουσικὲς ἱκανότητές της δὲ τὴ βοηθοῦν διόλου. Ἀπὸ τοὺς παλαιότερους ἐκλεκτοὺς ἠθοποιούς ἡ κ. Ἀλκαίου δημιουργική, καὶ ὁ κ. Μ. Μυράτ πάντα ὁ λεπτὸς καλλιτέχνης. Ὁ κ. Δεοτούνης αἰμίμητος σ' ἓνα τύπο λαϊκὸ, καὶ οἱ κ.κ. Λεπενιώτης Ἀρώνης, Εὐθυμίου, Μαλλιαγρὸς καὶ Φαρμάκης καλοὶ μέσα στὸ πειθαρχημένο σύνολο.